

Quai bò

February 2015 | Page 1 of 3

Quai bò laø gì?

Quai bò laø beänh deã laây do maàm beänh gaây ra. Trieäu chöùng phoã bieán nhaát laø söng goø màu vàø haøm do bò vieâm moät hai hai tuyeán nöôùc boít gaàn tai vàø sau haøm. Tuy nhiên, moät nöua soá ngöôøi bò quai bò khoáng bò söng goø màu. Caùc trieäu chöùng khauïc bao goàm soát, nhöùc ñầu, cöùng coả vàø chaùn aên. Quai bò thöôøng xaây ra ôu treù em hôn laø ngöôøi lòn, nhöng coù theã gaây ra nhöõng vaán ñeà nghiêâm troïng ôu baát coù ñoã tuoãi naøo.

Quai bò coù nguy hiêäm khoáng?

Quai bò thöôøng laø beänh nheï, tuy nhiên, noù coù theã gaây bieán chöùng. Moät treân 4 ñaøn oâng bò quai bò, seõ bò söng tinh hoaøn. Coù 1 trong soá 20 phuï nöõ bò quai bò, seõ bò söng buoàng troùng. Vaán ñeà söng naøy coù theã gaây voã sinh duø ñây laø tinh traïng raát hiêäm.

Ñôi khi quai bò gaây ra nhöõng vaán ñeà ôu caùc boã phaän khauïc, bao goàm tim vàø khöùp, coù theã laøm hồ haïi vónh vieãn. Vaán ñeà nghiêâm troïng nhaát do quai bò gaây ra laø söng maøng moùng bao phuï naøo vàø tuýy soáng (vieâm maøng naøo) vàø söng naøo (vieâm naøo). Vieâm maøng naøo xaây ra ôu 1 trong soá 10 treù em bò quai bò vàø coù theã daãn ñeán bò ñieác vàø hồ haïi khauïc.

Bò quai bò trong kyø ba thaùng ñầu cuõa thai kyø coù theã taêng nguy cô saáy thai.

Quai bò laây lan ra sao?

Sieâu vi gaây beänh quai bò soáng ôu muõi, mieäng vàø hoïng, vàø nhöõng sieâu vi naøy bay vàøo khoáng khí khi ngöôøi beänh haét hôi, ho hay noùi chuyeän. Khi ñoù nhöõng ngöôøi ôu keá beän coù theã hít phaûi sieâu vi. Sôø vàøo khaên giaáy hay duøng chung ly maø ngöôøi bò quai bò duøng cuõng coù theã laây lan sieâu vi. Ngöôøi bò quai bò seõ deã laây trong töø 7 ngaøy troöùc cho ñeán 5 ngaøy sau khi tuyeán nöôùc boít baét ñầu söng to. Caùc trieäu chöùng thöôøng xuaát hieän 2 - 3 tuaàn sau khi bò nheãm beänh.

Nhöõng ai bò beänh quai bò?

- Baát coù ngöôøi naøo chöa töøng bò quai bò vàø chöa ñöôïc chuùng ngöøa
- Treù xô sinh nhuõ hôn 12 thaùng vì em coøn quaù nhuõ khoáng theã chuùng ngöøa

Quai bò ñöôïc chaán ñoàn nhö theã naøo?

Quai bò thöôøng ñöôïc chaán ñoàn böü caùc trieäu chöùng, nhöng khoáng phaûi luïc naøo cuõng ñaùng tin caáy. Coù theã thöù màu ñeã chaán ñoàn quai bò nhöng thöù nghiêâm naøy khoáng phaûi luïc naøo cuõng chính xaùc.

Phoøng ngöøa quai bò ra sao?

Baùu veã treù em baèng caùch cho chuùng ngöøa khi treù ñöôïc 12 – 15 thaùng, vàø chuùng ngöøa làn ñoã khi treù saép ñi maõu giaõu. Thuoác chuùng quai bò thöôøng coù döõuï ñaïng

chích gỏi laø MMR (Measles, Mumps vaø Rubella), baùo veà cô theá khoûi beánh sôûi, quai bò vaø rubella. Hieán nay coù ít trööøng hôïp bò ba loaïi beánh naøy hôn vì treù em ñaõ ñöôïc chuùng ngöøa MMR.

Quy ñình cuûa tieáu bang ñöøi hoûi moät soá nhòu phaûi ñöôïc chuùng ngöøa quai bò. Moät soá nhaân vieân chaêm söùc söùc khoûe, nhaân vieân chaêm söùc treù vaø taát caù treù em taïi nôï giöõ treù vaø nhaø treù caàn phaûi chích moät lieàu thuoác chuùng quai bò, thööøng döøuï ñaïng thuoác chuùng MMR keát hôïp. Hoïc sinh taïi nhaø treù, lôùp 1 - 12 vaø sinh vieân cao ñaúng cuõng caàn phaûi chích moät lieàu thuoác chuùng quai bò, nhöng thööøng ñöôïc chích 2 lieàu MMR khi nhaäp hoïc. Cuõng coù theá thöù maùu chöùng minh mieán dòch ñeã hoaøn taát ñöøi hoûi naøy cho taát caù caùc nhòu.

Phuï nõõ muoán sinh con vaø khoâng mieán dòch neân chích MMR ít nhaát 4 tuaàn trööùc khi coù thai.

Thuoác chuùng MMR coù an toaøn khoâng?

Coù. Thuoác chuùng naøy an toaøn cho phaàn lòùn moïi ngöôøi. Tuy nhieán, thuoác chuùng nhö caùc loaïi thuoác khaùc, coù theá gaây phaûn öùng phuï ôû moät soá ngöôøi. Thuoác chuùng MMR coù theá gaây soát, ngöùu nheï, ñau hay coùng khòùp taïm thöøi. Nhöõng vaán ñeà nghieâm troïng hôn, nhö ñoäng kinh hay phaûn öùng dò öùng laø raát hieám. Chuùng ngöøa MMR an toaøn hôn bò quai bò, vaø phaàn lòùn moïi ngöôøi khoâng coù vaán ñeà gì vöùï thuoác chuùng.

Nhöõng ai khoâng neân chích thuoác chuùng MMR?

- Ngöôøi bò phaûn öùng nghieâm troïng vöùï gelatin, thuoác neomycin, hay lieàu thuoác chuùng trööùc ñaây.
- Phuï nõõ mang thai hay phuï nõõ muoán coù thai trong voøng 4 tuaàn khoâng neân chích MMR cho ñeán sau khi sinh con.
- Ngöôøi bò ung thö, HIV, hay nhöõng vaán ñeà khaùc hoặç chöõa trò laøm suy yeáu heã mieán dòch thì neân hoûi baùc só hay y taù trööùc khi chuùng ngöøa.
- Ngöôøi võøa truyeàn maùu hay ñöôïc truyeàn saùn phaãm maùu khaùc thì neân hoûi baùc só hay y taù trööùc khi chuùng ngöøa.
- Ngöôøi bò soát cao khoâng neân chuùng ngöøa cho ñeán sau khi heát soát vaø caùc trieäu chöùng khaùc.

Coù theá laáy theâm thoâng tin ôû ñaâu?

- Baùc só, y taù hoặç beánh xaù cuûa quyù vò hoặç hoái ñoàng söùc khoûe taïi ñòa phöõng cuûa quyù vò (coù ghi trong danh baï döøuï muïc chính quyèan ñòa phöõng)
- Ban Söùc Khoûe Coâng Coäng Massachusetts, Chöõng Trình Chuùng Ngöøa (617) 983-6800 hay soá mieán phí (888) 658-2850 hoặç treân maïng lööuï MDPH taïi <http://www.state.ma.us/dph/>.

Northeast Regional Office (Vaên Phøng Khu Vöic Ñông Baéc), Tewksbury (978) 851-7261
Central Regional Office (Vaên Phøng Mieàn Trung), West Boylston (508) 792-7880
Southeast Regional Office (Vaên Phøng Khu Vöic Ñông Nam), Taunton (508) 977-3709
Metro/Boston* Regional Office (Vaên Phøng Khu Vöic Metro/Boston*, Jamaica Plain (617) 983-6860
Western Regional Office (Vaên Phøng Khu Vöic Mieàn Taây), Amherst (413) 545-6600

*Baùc số vaø cö dân Boston cuõng cò theå goïi cho UÛy Ban Söüc Khoê Coâng Coäng Boston theo số (617) 534-5611.

Ñöông Daây Nöùng Thoâng Tin Chuûng Ngöøa Quóac Gia CDC:

- Tieáng Anh: 1-800-232-2522 hay tieáng Taây Ban Nha: 1-800-232-0233
- (Thöu Hai – thöu Saùu, 8:00 saùng – 11:00 toái)
- Ngöøi duøng TTY: 1-800-243-7889 (Thöu Hai – thöu Saùu, 10:00 saùng – 10:00 toái)

